

Forurensningstilsyn ved Båsheim og Grasvikmoen laguneanlegg Inspeksjonsrapport nr. 2010.085.I

Postadresse:	Sigdal kommune, 3350 Prestfoss	Dato for inspeksjonen:	22. oktober 2010
Besøksadresse:	-	Forrige inspeksjon:	-
e-post:	post@sigdal.kommune.no	Arkivnr.	10/7662
Org. nr.:	964 962 766		
Kommune:	0621 Sigdal		
Kontaktperson:	Torstein Helgetveit		
Tilstede fra virksomheten:	Torstein Helgetveit (Sigdal kommune) Inge Ravnås (Sigdal Septikservice AS)	Tilstede fra Fylkesmannen:	Håkon Dalen

1. Rapportens innhold

Rapporten beskriver avvik, anmerkninger og andre forhold som ble avdekket ved inspeksjonen.

2. Hovedkonklusjon

Vi fant fire avvik ved inspeksjonen. Avvikene gjaldt mangelfull dokumentasjon av risikovurdering, mangelfull dokumentasjon av driftsrutiner, manglende resipientovervåking og for stor mengde tilført slam.

3. Innledning

Fylkesmannen i Buskerud gjennomførte 22. oktober 2010 forurensningstilsyn ved Båsheim laguneanlegg og Grasvikmoen laguneanlegg i Sigdal kommune. Tilsynet ble gjennomført som en inspeksjon. Formålet med inspeksjonen var å følge opp virksomheten i daglig drift, og blant annet se på virksomhetens internkontroll og finne ut hvordan virksomheten disponerer ferdig behandlet slam.

Rapporten beskriver avvik som ble avdekket ved inspeksjonen, innen områder der Fylkesmannen er forurensningsmyndighet. Rapporten gir altså ingen fullstendig tilstandsvurdering av miljøarbeid eller miljøstatus ved Båsheim og Grasvikmoen laguneanlegg.

Avvik defineres som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av forurensningslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven og forskrifter hjemlet denne loven, eller krav og vilkår fastsatt i tillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning defineres som et forhold som Fylkesmannen mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta miljøet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

4. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov nr. 6 av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift nr. 931 av 1. juni 2004 om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift nr. 930 av 1. juni 2004 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift nr. 1127 av 12. juni 1996 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid virksomheter (internkontrollforskriften)
- Utslippstillatelse for forurenset sigevann fra laguneanlegg i Sigdal kommune – Båsheim laguneanlegg og Grasvikmoen laguneanlegg av 22. mai 2002

Oppdatert lovverk er tilgjengelig på www.lovdata.no. Se også www.regelhjelp.no.

5. Omfang

Hovedtema for inspeksjonen var å:

- se om virksomheten har innført og utøver internkontroll, og vurdere innholdet i deler av internkontrollen
- følge opp virksomhetens utslippskontroll
- finne ut hvordan virksomheten håndterer ferdig behandlet slam

For nærmere spesifisering, se skjema i vedlegg 1.

6. Resultater

Avvik 1

Vurderingen av risikoforhold ved virksomheten var mangelfullt dokumentert.

Avvik fra

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd punkt 6.

Kommentarer

Virksomhetens representanter kunne ved inspeksjonen fortelle om hva som kan skje ved virksomheten som kan føre til uakseptabel forurensning. De kunne også dokumentere en del av de barrierene (fysiske innretninger, rutiner osv.) de har for å sikre at faren for forurensning er tilstrekkelig lav. Men virksomheten hadde mangelfull skriftlig dokumentasjon av risikovurdering og risikoforhold, inkludert de risikoreduserende tiltakene. Virksomhetens representanter kunne heller ikke vise frem en skriftlig oversikt over mulige uønskede hendelser som kan føre til fare for forurensning ved laguneanleggene.

Aktuelle uønskede hendelser vi mener bør være beskrevet i en grundig risikovurdering for Båsheim og Grasvikmoen laguneanlegg er for eksempel levering av slam med uakseptabel kvalitet, og forurensning av grunnvann og/eller overflatevann.

Virksomheten må sørge for at en mer omfattende skriftlig dokumentasjon for vurdering og håndtering av risikoforholdene kommer på plass, inkludert en beskrivelse av rutiner og fysiske barrierer som er etablert for å forhindre uakseptabel forurensning.

Avvik 2

Virksomheten hadde mangelfulle skriftlige rutiner for driften av slamlagunene.

Avvik fra

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, 2. ledd punkt 7.

Kommentarer

Virksomheten hadde en del rutiner for drift av laguneanleggene skriftlig dokument. Dette gjaldt for eksempel rutiner for avvikshåndtering og rutine for journalføring. Men rutinene var mangelfulle. Rutiner ved laguneanleggene som vi forventer at er skriftlig dokumentert er for eksempel rutiner for prøvetaking av slam og rutiner for kontroll av prøvetakingsresultater.

Avvik 3

Sigdal kommune overvåker ikke de lokale resipientene ved laguneanleggene.

Avvik fra

Virksomhetens utslippstillatelse punkt 7.1.

Kommentarer

Punkt 7.1 i virksomhetens utslippstillatelse sier at resipienter skal overvåkes med regelmessig prøvetaking etter særskilt kontrollprogram. Kravet om overvåking av de lokale resipientene er ytterligere utdypet på side 3 i tillatelsen.

Sigdal kommune sendte i brev av 11. november 2005 en plan for lokal resipientovervåking til Fylkesmannen. Vi har så vidt vi kan se ikke besvart dette brevet tidligere. Vi har følgende kommentarer til planene:

- Vi mener at kommunens/Asplan Viaks foreslåtte overvåkingsopplegg for grunnvannet ved Grasvikmoen laguneanlegg og for elva Hørja ser akseptabelt ut. Men prøvene fra grunnvannutslagene bør analyseres for de samme parameterne som nevnt i punktet nedenfor.
- Kommunen må ta prøver av grunnvannet nedstrøms Båsheim laguneanlegg, og følge med på hvordan grunnvannet blir påvirket av sigevann fra laguneanlegget. Kommunen bør få tatt to prøver årlig, og få prøvene analysert for nitrogen (Tot-N), ammonium, nitrat, fosfor (Tot-P), KOF_{Cr} , klorid og sulfat. I tillegg bør en prøve annethvert år analyseres for arsen, kadmium, bly og kvikksølv. Se forskrift om endring i forskrift om rammer for vannforvaltningen vedlegg IX for anbefalte parametere ved overvåking av grunnvann.

Avvik 4

Laguneanleggene har tatt mot mer slam enn det som er tillatt.

Avvik fra

Virksomhetens utslippstillatelse.

Kommentarer

Båsheim laguneanlegg og Grasvikmoen laguneanlegg kan begge ifølge virksomhetens utslippstillatelse ta mot inntil 2 000 m³ kloakkslam per år. I 2009 mottok Båsheim ifølge oversikter fra virksomheten i underkant av 3 200 m³ slam, mens Grasvikmoen mottok ca. 2 300 m³ slam. For å rette dette avviket må virksomheten enten redusere mengden mottatt slam, eller søke om utvidelse av utslippstillatelsen etter forurensningsloven § 11, jamfør forurensningsforskriften § 36-2. En søknad om utvidelse av utslippstillatelsen må blant annet inneholde en vurdering av utvidelsens virkning på lokale grunnvanns- og overflateresipienter.

7 Vedlegg

1. Oversikt over områder som ble dekket ved inspeksjonen, 2 s.

Vedlegg 1

Følgende områder ble dekket ved inspeksjonen:

Hovedtema		Sjekket
A. Internkontroll		
	1. § 4 Plikt til internkontroll	X
	2. § 5.1 Ha tilgjengelig/ha oversikt over lovverk og krav	
	3. § 5.2 Opplæring av og informasjon til arbeidstakerne	
	4. § 5.3 Medvirkning fra arbeidstakerne	
	5. § 5.4 Implementerte og dokumenterte mål for miljøarbeid	
	6. § 5.5 Implementerte og dokumenterte ansvars-, myndighets- og organisasjonsforhold	
	7. § 5.6 Dokumentert risikovurdering, planer og tiltak	X
	8. § 5.7 Implementerte og dokumenterte rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav	X
	9. § 5.8 Dokumentert tilsyn og vedlikehold av IK-systemet	
	10. § 6 Samordning	
B. Prosessanlegg	Karakterisering	
	1. Utslipp regulert i krav, luft	X
	2. Utslipp regulert i krav, vann	X
	3. Utslipp ikke regulert i krav, luft og vann	
	4. Utslippskontroll luft	
	5. Utslippskontroll vann	X
	6. Drift av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	X
	7. Vedlikehold av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	X
	8. Utslippsreducerende tiltak og installasjoner	
	9. Støy	
	10. Diverse	
C. Produksjons-/forbruksavfall		
	1. Ulovlig utslipp til luft og vann fra deponi	
	2. Ulovlig avfallstyper som leveres til behandling/deponi	
	3. Utslipps- og avfallskontroll ved deponi	
	4. Drift og vedlikehold av deponi	
	5. Utslippsreducerende tiltak og installasjoner ved deponi	
	6. Kildesortering	
	7. Forskrift om registrering av avfallshåndtering	
	8. Forskrift om brunt papir	
	9. Forskrift/avtale om kasserte dekk	
	10. Forskrifter/avtaler om emballasje	
	11. Annet regelverk som regulerer produksjons-/forbruksavfall	
	12. Diverse	

Hovedtema		Sjekk
D. Farlig avfall		
	1. Levering og deklarerer av farlig avfall (avfallsforskriften §§ 11-8 og 11-12)	
	2. Lagring og merking av farlig avfall (avfallsforskriften § 11-5)	
	3. Forskrift om miljøskadelige batterier og akkumulatører	
	4. Spilloljerefusjonsordningen	
	5. Forskrift om grensekryssende transport av avfall	
	6. Forskrift om forbrenning av spillolje	
	7. Rammekrav (typer avfall, mengder, type prosess) for innsamlere/behandlingsanlegg for farlig avfall	
	8. Krav til innsamlere/behandlingsanlegg for spesialavfall om journalføring og samarbeidsavtale med Norsas	
	9. Annet regelverk som regulerer farlig avfall og håndtering av farlig avfall	
	10. Diverse	
E. Kjemikalier		
	1. Lagring av kjemikalier (produktkontrollen § 3, forurensningsloven § 7)	
	2. Kjemikalieinformasjon råvarer/ferdigvarer (produktkontrollen § 3)	
	3. Helse- og miljøfaremerking (forskrift om klass., merking mv. av farlige kjemikalier – merkeforskriften)	
	4. Forskrift om HMS-datablad	
	5. Deklarering til Produktregisteret (merkeforskriften)	
	6. Regelverk for ozonreduserende stoffer	
	7. Forskrift om forhåndsmelding av nye stoffer	
	8. Forskrift om eksport/import av visse farlige kjemikalier	
	9. Forskrift om vurdering og kontroll av risikoer ved eksisterende stoffer	
	10. Begrensningsforskriften	
	11. Substitusjon/utfasingskjemikalier	
	12. Annet kjemikalierregelverk	
	13. Diverse	
F. Beredskap		
	1. Varslingsplikt	
	2. Risikoanalyser	X
	3. Personellressurser	
	4. Materiellressurser	
	5. Opprydding/overvåking etter akutte utslipp	
	6. Beredskapsplan	
	7. Diverse	
G. Diverse		
	1. Endringsbehov i tillatelsen	X
	2. Egenrapportering	
	3. Uhellsrapportering	